

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 17.6.2016
COM(2016) 400 final

2016/0186 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT

**om ändring av beslut nr 445/2014/EU om inrättande av en unionsinsats för evenemanget
Europeisk kulturhuvudstad för åren 2020–2033**

(Text av betydelse för EES)

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

Evenemanget Europeisk kulturhuvudstad (nedan kallat *kulturhuvudstadsevenemanget*) styrs under åren 2020–2033 av beslut nr 445/2014/EU¹. I bilagan till beslutet finns en kronologisk förteckning över när de olika medlemsstaterna har rätt att stå värdar för evenemanget (två medlemsstater per år). Uttagningarna till titeln Europeisk kulturhuvudstad inleds sex år före titelåret genom att myndigheterna i den aktuella medlemsstaten offentliggör inbjudan att lämna in ansökningar.

I jämförelse med det tidigare beslutet nr 1622/2006/EG² utökar beslut nr 445/2014/EU evenemanget till att omfatta kandidatländer och potentiella kandidater till EU-medlemskap, förutsatt att de vid datumet för offentliggörande av inbjudan att lämna in ansökningar deltar i programmet Kreativa Europa eller efterföljande unionsprogram till stöd för kultur. Detta innebär att var tredje år från och med 2021 (dvs. 2021, 2024, 2027, 2030 och 2033) kan titeln tillfalla städer i kandidatländer eller i potentiella kandidater. Även dessa uttagningar inleds senast sex år före titelåret genom att kommissionen offentliggör inbjudan att lämna in ansökningar.

Beslut nr 445/2014/EU inkluderar dock inte länderna i den europeiska frihandelssammanslutningen som är parter i avtalet om europeiska ekonomiska samarbetsområdet (Efta-länderna i EES) (Norge, Island och Lichtenstein). Det är alltså inte möjligt för städer i dessa länder att ansöka om titeln Europeisk kulturhuvudstad under 2020–2033.

För att stärka de kulturella banden mellan EU och Efta-länderna i EES föreslås en ändring av beslut nr 445/2014/EU så att det blir möjligt för städer från Efta-länderna i EES, som deltar i programmet Kreativa Europa eller i efterföljande unionsprogram till stöd för kultur, att ansöka om titeln Europeisk kulturhuvudstad.

Detta skulle följa uppmaningen i artikel 167.3 i EUF-fördraget: ”Unionen och medlemsstaterna ska främja samarbetet med tredje land [...] på kulturområdet, [...]”.

Ett inkluderande av Efta-länderna i EES skulle även överensstämma med artikel 81 i EES-avtalet och artikel 13 av protokoll 31 till avtalet om samarbete inom särskilda områden vid sidan om de fyra friheterna.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORCIONALITETSPRINCIPEN

Detta förslag ändrar beslut nr 445/2014/EU om inrättande av en unionsinsats för evenemanget Europeisk kulturhuvudstad för åren 2020–2033 och baseras därmed på samma rättsliga grund, nämligen artikel 167.5 i EUF-fördraget.

¹ Europaparlamentets och rådets beslut nr 445/2014/EU av den 16 april 2014 om inrättande av en unionsinsats för evenemanget Europeisk kulturhuvudstad för åren 2020–2033 och om upphävande av beslut nr 1622/2006/EG (EUT L 132, 3.5.2014, s.1)

² Europaparlamentets och rådets beslut nr 1622/2006/EG av den 24 oktober 2006 om inrättande av en gemenskapsåtgärd för evenemanget Europeisk kulturhuvudstad för åren 2007 till 2019 (EUT L 304, 3.11.2006, s. 1).

- **Subsidiaritetsprincipen**

Eftersom beslut nr 445/2014/EU är en unionsrättsakt kan den endast ändras genom en motsvarande rättsakt. Medlemsstaterna kan inte agera på egen hand.

- **Proportionalitetsprincipen**

Se ovan. Det finns inga andra möjligheter att ge städer från Efta-länderna i EES möjlighet att delta i kulturhuvudstadsevenemanget.

- **Val av instrument**

Se ovan. Förslaget instrument: beslut.

- **Offentligt samråd**

Vid förberedelserna av förslaget till ett beslut för kulturhuvudstadsevenemanget för åren 2020–2033 anordnade kommissionen ett offentligt samråd mellan den 27 oktober 2010 och den 12 januari 2011, och fick in 212 svar. En fråga rörde möjligheten att öppna upp kulturhuvudstadsevenemanget för länder utanför EU³. Denna idé möttes med ett blandat gensvar och kommissionen beslutade då att föreslå att evenemanget delvis öppnas för länder utanför EU, begränsat till de länder som ansöker om fullt EU-medlemskap.

Kommissionen anser att inget ytterligare samråd behövs, eftersom förslaget till ett nytt beslut endast har som syfte att omfatta (något) fler länder i kulturhuvudstadsevenemanget i sådan mån att det även omfattar Efta-länderna i EES.

3. BUDGETKONSEKVENSER

Redan under beslut nr 445/2014/EU hade kommissionens förslag inte någon direkt inverkan på budgeten, eftersom Melina Mercouri-priset och kostnaderna för medlemmarna i den expertpanel som utses av EU-institutionerna och EU-organen täcks av de befintliga resurserna inom budgetramen 2014–2020 för programmet Kreativa Europa, eller kommer att täckas av efterföljande unionsprogram till stöd för kultur efter 2020. Dessutom kommer förslaget inte att resultera i fler europeiska kulturhuvudstäder under 2020–2033, eftersom städerna från Efta-länderna i EES kommer att tävla mot städer från de kandidatländer och potentiella kandidater som redan var med i tävlingen.

4. ÖVRIGA INSLAG

Kommissionen föreslår följande:

- Att kulturhuvudstadsevenemanget öppnas för städer från Efta-länderna i EES, förutsatt att de vid datumet för offentliggörandet av inbjudan att lämna in ansökningar deltar i programmet Kreativa Europa eller i efterföljande unionsprogram till stöd för kultur.
- Att den öppna tävlingen för städer från kandidatländer och potentiella kandidater således även utökas till städer från Efta-länderna i EES.
- Att titeln Europeisk kulturhuvudstad utdelas till en stad i ett kandidatland, en potentiell kandidat eller ett Efta-land i EES 2028 istället för 2027, för att dessa länder ska ha möjlighet att förhandla sitt deltagande i det unionsprogram till stöd för kultur

³ Analys av resultatet från samrådet: http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/documents/ecoc/consultation-analysis-results_en.pdf

som följer på programmet Kreativa Europa under programperioden 2021–2027, innan kommissionen offentliggör inbjudan att lämna in ansökningar senast sex år före titelåret.

- Att kalendern i bilagan till beslut nr 445/2014/EU ändras i enlighet med detta.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT

om ändring av beslut nr 445/2014/EU om inrättande av en unionsinsats för evenemanget Europeisk kulturhuvudstad för åren 2020–2033

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 167.5,
med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,
efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,
med beaktande av Regionkommitténs yttrande⁴,
i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och
av följande skäl:

- (1) Europaparlamentets och rådets beslut nr 445/2014/EU⁵ har som syfte att värna om och främja kulturernas mångfald i Europa och framhäva deras gemensamma inslag samt stärka medborgarnas känsla av att tillhöra ett gemensamt kulturområde. Det beslutet har även som syfte att främja kulturens bidrag till städernas långsiktiga utveckling i enlighet med deras strategier och prioriteringar.
- (2) Enligt artikel 3 i beslut nr 445/2014/EU är unionsinsatsen Europeisk kulturhuvudstad endast öppen för städer i en medlemsstat, ett kandidatland, en potentiell kandidat eller ett anslutande land i enlighet med de omständigheter som anges i artikel 3.5 i det beslutet.
- (3) Unionsinsatsen bör även, på vissa villkor, vara öppen för städer i de länder som ingår i Europeiska frihandelssammanslutningen och som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (nedan kallade *Efta-länderna i EES*), i syfte att i enlighet med artikel 81 i EES-avtalet stärka de kulturella banden mellan dessa länder och EU.
- (4) Under den period som omfattas av beslutet, nämligen 2020–2033, bör dock städer i Efta-länderna i EES ha rätt att delta i endast en tävling om kulturhuvudstadstiteln, för att villkoren ska vara desamma som för städer i medlemsstaterna. Av samma anledning bör varje Efta-land i EES dessutom ha rätt att stå värd för titeln vid endast ett tillfälle under den perioden.

⁴ EUT C , , s. .

⁵ Europaparlamentets och rådets beslut nr 445/2014/EU av den 16 april 2014 om inrättande av en unionsinsats för evenemanget Europeisk kulturhuvudstad för åren 2020–2033 och om upphävande av beslut nr 1622/2006/EG (EUT L 132, 3.5.2014, s.1).

- (5) Ett kandidatland, en potentiell kandidat eller ett Efta-land i EES bör stå värd för evenemanget Europeisk kulturhuvudstad 2028 istället för 2027, för att dessa länder ska ha möjlighet att förhandla om sitt deltagande i det unionsprogram till stöd för kultur som följer på programmet Kreativa Europa under programperioden 2021–2027, innan kommissionen offentliggör inbjudan att lämna in ansökningar senast sex år före titelåret.
- (6) Beslut nr 445/2014/EU bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Beslut nr 445/2014/EU ska ändras på följande sätt:

1) Artikel 3 ska ändras på följande sätt:

a) Punkt 2 ska ersättas med följande:

”2. Antalet innehavare av kulturhuvudstadstiteln under ett visst år (nedan kallat *kulturhuvudstadsåret*) får inte vara större än tre.

Varje år ska högst en stad utses i var och en av de två medlemsstaterna i den kalender som anges i bilagan (nedan kallad *kalendern*) och, under de år det är aktuellt, en stad i ett Efta-land i EES, ett kandidatland eller i en potentiell kandidat eller en stad i ett anslutande land enligt de villkor som anges i punkt 5.”

b) Punkt 4 ska ersättas med följande:

”4. Städer i Efta-länderna i EES, i kandidatländer och i potentiella kandidater, som deltar i programmet Kreativa Europa eller i efterföljande unionsprogram till stöd för kultur vid datumet för offentliggörandet av den inbjudan att lämna in ansökningar som avses i artikel 10.2, får ansöka om kulturhuvudstadstiteln för ett år inom ramen för en öppen tävling som anordnas vart tredje år i enlighet med kalendern.

Städer i Efta-länderna i EES, i kandidatländer och i potentiella kandidater ska ha rätt att delta i endast en tävling under åren 2020–2033.

Varje Efta-land i EES, kandidatland eller potentiell kandidat ska ha rätt att stå värd för kulturhuvudstadsåret bara en gång under åren 2020–2033.

2) Artikel 10 ska ändras på följande sätt:

a) Titeln ska ersättas med följande:

”Preliminärt urval och urval i EES- och Efta-länder, i kandidatländer och i potentiella kandidater”.

b) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”1. Kommissionen ska ansvara för anordnandet av tävlingen mellan städer i Efta-länderna i EES, i kandidatländer och i potentiella kandidater.”

c) I punkt 6 ska första stycket ersättas med följande:

”6. Juryn ska utfärda en urvalsrapport om ansökningar från kandidatstäderna på slutlistan tillsammans med en rekommendation om nominering till europeisk kulturhuvudstad av en stad i ett Efta-land i EES, ett kandidatland eller i en potentiell kandidat.”

3) I artikel 11 ska punkt 2 ersättas med följande:

”2. I fråga om Efta-länderna i EES, kandidatländer och potentiella kandidater ska kommissionen på grundval av rekommendationerna i juryns urvalsrapport utse en stad till kulturhuvudstad under de relevanta åren, och senast fyra år före kulturhuvudstadsåret underrätta Europaparlamentet, rådet och Regionkommittén om den utnämningen.”

4) Artikel 13 ska ändras på följande sätt:

a) I punkt 2 ska andra stycket ersättas med följande:

”Den berörda medlemsstaten eller det berörda Efta-landet i EES, kandidatlandet eller den potentiella kandidaten får utse en observatör till dessa möten.”

b) I punkt 3 ska andra stycket ersättas med följande:

”Juryen ska översända sina övervakningsrapporter till kommissionen samt till de utsedda städerna och till den berörda medlemsstaten, det berörda Efta-landet i EES, det berörda kandidatlandet eller den berörda potentiella kandidaten.

5) Bilagan ska ersättas med texten i bilagan till detta beslut.

Artikel 2

Detta beslut träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande